

Kyselyn ja keskustelutilaisuuden kooste

*Miten rakennamme
kestävää tulevaisuutta
koronan jälkeen?*

Luovat alat Pohjois-Savon kilpailukyvyn
ja hyvinvoinnin parantajina
1.5.2018-31.12.2020

LUOVAT
ALAT

SAVONIA

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

Miksi olimme 14.4.2020 koolla?

Me Luova Veto! –hankkeessa ajattelemme, että koronavirus ja siihen liittyvät toimenpiteet sekä seuraukset ovat vasta kevyt harjoitus siihen, miten ilmastonmuutokseen joudutaan reagoimaan. Mutta millä strategialla tulisi edetä ja mitä rakennusaineita muutosprosessi tarvitsee?

Muuttuneeseen tilanteeseen liittyen kerättiin näkemyksiä Pohjois-Savon luovien alojen kehittämis- ja toimenpideohjelmaan liittyen kyselyllä, jolla pohjustettiin 14.4. järjestettyä verkkokeskustelutilaisuutta.

Tavoitteena oli kerätä tietoa kuinka tulevaisuutta hahmotetaan ja että minkälaisilla konkreettisilla toimenpiteillä sinne edetään. Ennakkokyselyyn vastasi 11 henkilöä ja monialaiseen verkkotilaisuuteen osallistui 'toinen mokoma'.

Lisäksi:

Useat rahoittajat tarjoavat apua poikkeustilanteen aiheuttamiin haasteisiin. Tilaisuuden jälkeen kävimme vielä läpi, mitä hyvässä projektihakemuksessa tulisi olla.

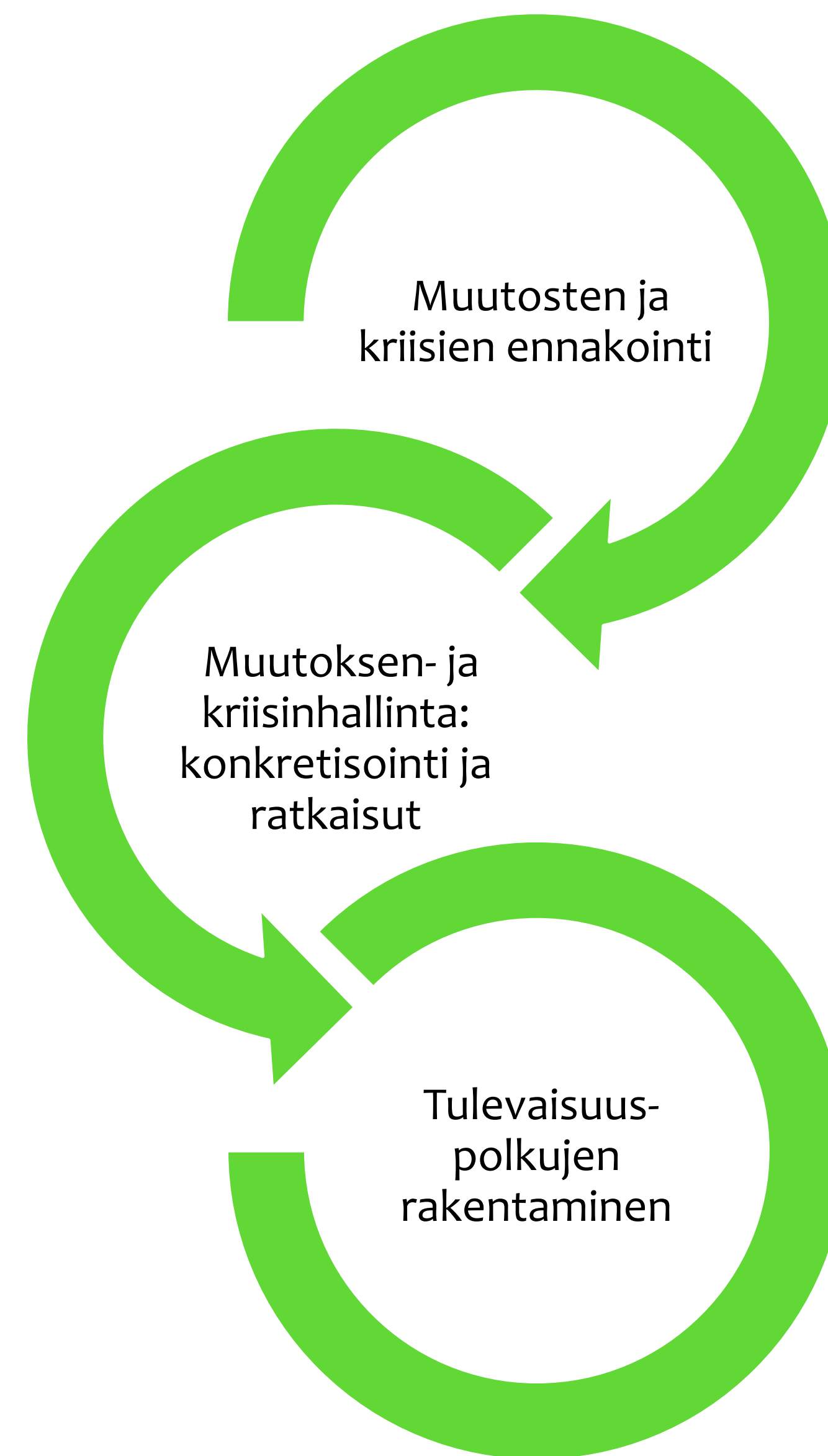
Luovan osaamisen ja verkostojen
rooli tulevaisuuden ratkaisujen
kehittämisessä

L **U** **O** **V** **A**
VA
ET
U
U

Teema I: Millainen on luovan osaamisen rooli tulevaisuuden ratkaisujen kehittämisessä?

Poimintoja kyselystä: 1) Miten kestävä kehitys ja kiertotalous liittyy...

Omaan liiketoimintaasi:

Haluan herättää keskustelua suunnasta ja yhteiskunnan tavoitetilasta sekä siitä millaisilla keinoilla tavoitteisiin päästään. Visualisoinnit ovat oiva keino keskustelun avaamiseen.

Meillä täytyy olla ymmärrys mitä loppuasiakkaat tulevat vaatimaan ja miten tätä näkökulmaa voi hyödyntää osana markkinointia. Meidän vastuuna on aina tuoda kestävä kehityksen näkökulma ja kiertotalouden hyödyt tiedoksi asiakasprojekteissa.

Globaalilla tasolla ilmastonmuutoksen vaikutusten vaimentaminen vaatii valtavia sosiaalisia muutoksia ja koko järjestelmän uudelleen muokkausta

Olemme valinneet sellaisia päämateriaaleja, jotka on valmistettu sertifioituilla menetelmillä ja/tai kierrätysmateriaaleista. Pyrimme minimoimaan hävikkiä hyvällä suunnittelulla.

Tuotteeni ei ole mitään konkreettista tavaraa vaan tekstiä. Uusi tekniikka antaa mahdollisuuden tehdä työtäni ekologisesti esimerkiksi ilman turhaa liikkumista

Asiakkaidesi liiketoimintaan:

Työskentelen ihmisten kanssa ja vaikutamme toisimme ja vaikutamme toistemme arvoista.

Todella monen asiakkaamme tavoitteiden asettamisen pohjana ovat YK:n kestävä kehityksen tavoitteet. Asiakkaidemme tavoitteet ohjaavat myös meidän toimintaamme. Asiakkaat etsivät jatkuvasti keinoja siihen, miten voisivat toimia entistä vastuullisemmin ja viestiä myös omista teoistaan selkeästi ulospäin.

Tärkeää on, että nyt yritykset tekevät oikeita valintoja, joiden päälle liiketoimintaa voidaan rakentaa. Kyky muokata toimintaa ja nopeasti on kriittisen tärkeää. Pakko on yleensä, niinkuin nyt tässä koronatilanteessakin, nopein muutosajuri. Tämä herättää ajatuksia siitä, miten voidaan luoda keinotekoisesti pakkotilanteita, jotka yritykset ottaisivat nopeampia kehityshyppyjä.

Hiilijalanjäljen kompentoinnista tulee jossain vaiheessa pakollista. Yrityksemme tarjoaa siihen ratkaisun jo nyt

Se on trendi, mikä pitää ottaa huomioon jo tekstin sisältöä ideoidessa.

Poimintoja kyselystä: 2) Mitä on luova osaaminen arvon tuotannossa?

- Visualisointitaito, sanattoman viestin näkyväksi tekeminen visuaalisesti, abstraktin konkretisoiminen, yhteisten ymmärryksen rakentaminen, yhteistyön luominen
- Luovuutta tarvitaan esiin nostettavien asioiden löytämiseen, tapoihin tuoda ne esiin ja tarpeiden markkinointiin.
- Tuon toisen ja tuoreen näkökulman yhteiskuntatoimijoille
- Henkisiä, elämyksellisiä arvoja. Me-henkeä, yhteenkuuluvuutta, suvaitsevaisuutta, tasa-arvo, avoimuutta.
- Herättämällä keskustelua luodaan pohjaa yhteistyölle ja yhteistyöllä päästään pidemmälle kuin yksin tekemisellä.
- Varmuutta, luotettavuutta toimitusketjusta, yhteistyökumppanuutta ja vertaistukea yrittäjille.
- Tuodaan uusia asiakkuuksia ja parannetaan palveluita ja tuotteita. Autetaan kehittämään omaa osaamista. Kasvatamme verkostoja ja edistämme yhteistyötä, minkä kautta on mahdollista saavuttaa myös merkittäviä yhteiskunnallisia malleja toimia, kilpailukykyä ja lisää työtä.
- Rikkomalla perinteisiä ajattelutapoja ja kytkeä digitalisaation sekä kokemuksellisuuden osaksi merkityksellisiä palveluita.

Poimintoja kyselystä: 3) Mitä on muutosjoustavuus ja mihin sitä tarvitaan?

- Muutoksia täytyy osata ennakoida, niihin pitää reagoida ajoissa ja muuttaa omaa toimintaa sen mukaisesti. Innovoida uusia menetelmiä ja nähdä uusia mahdollisuuksia.
- Liiketoimintamallien on uusiuduttava, aineettoman lisäarvon luonti on tiedostettava entistä paremmin, on keskityttävä ihmislähtöisyyteen businesslähtöisyyden sijasta.
- Muutosjoustavuus on toimintatapojen muuttamista tilanteiden mukaan ja ennakkoluulotonta asennetta.
- Mahdollisuutta, tahtotilaa ja asennetta muutokseen tilanteen niin vaatiessa.
- Muutosjoustavuus on mielestämme kykyä sopeutua nopeasti muuttuviin tilanteisiin, mikä vaatii ennakointia eli riskien arviointia strategiatasolla. On seurattava koko ajan tätä hetkeä ja on ymmärrettävä laajasti miten yhteiskunta ja maailma toimii. Yrittäjä ei voi yrittää omassa kuplassa vaan oltava koko ajan tietoinen mitä tapahtuu ja mitä voi tapahtua.
- Muutosjoustavuus on kykyä selvittää dynaamisessa toimintaympäristössä

Poimintoja kyselystä: 4) Oman yrityksen luovan osaamisen vahvistaminen. Mitä tarvitaan?

- Dialogi, jatkuva etukeno.
- Yhteismarkkinoinnin avulla. Uuden teknologian ja koulutuksen avulla.
- Parhaita keinoja on pitää ammattitaitoa yllä ja luoda suhteita.
- Haastamalla itseä avoimeksi uusille liiketoiminta-avauksille.
- Palkkaamalla lisää väkeä eri ammattitaidolla, tekemällä alihankintaa ja yhteistyötä muiden luovan alan tekijöiden kanssa.
- Tietenkin yhteistyöllä ja hyödyntämällä laajasti muiden asiantuntijoiden apua oman työn kehittämisessä. Näkisin, että aika on tässä suhteessa merkittävä resurssi ja sen viisaasti käyttäminen edistää nopeinten uuden kehittämistä ja osaamisen vahvistamista.

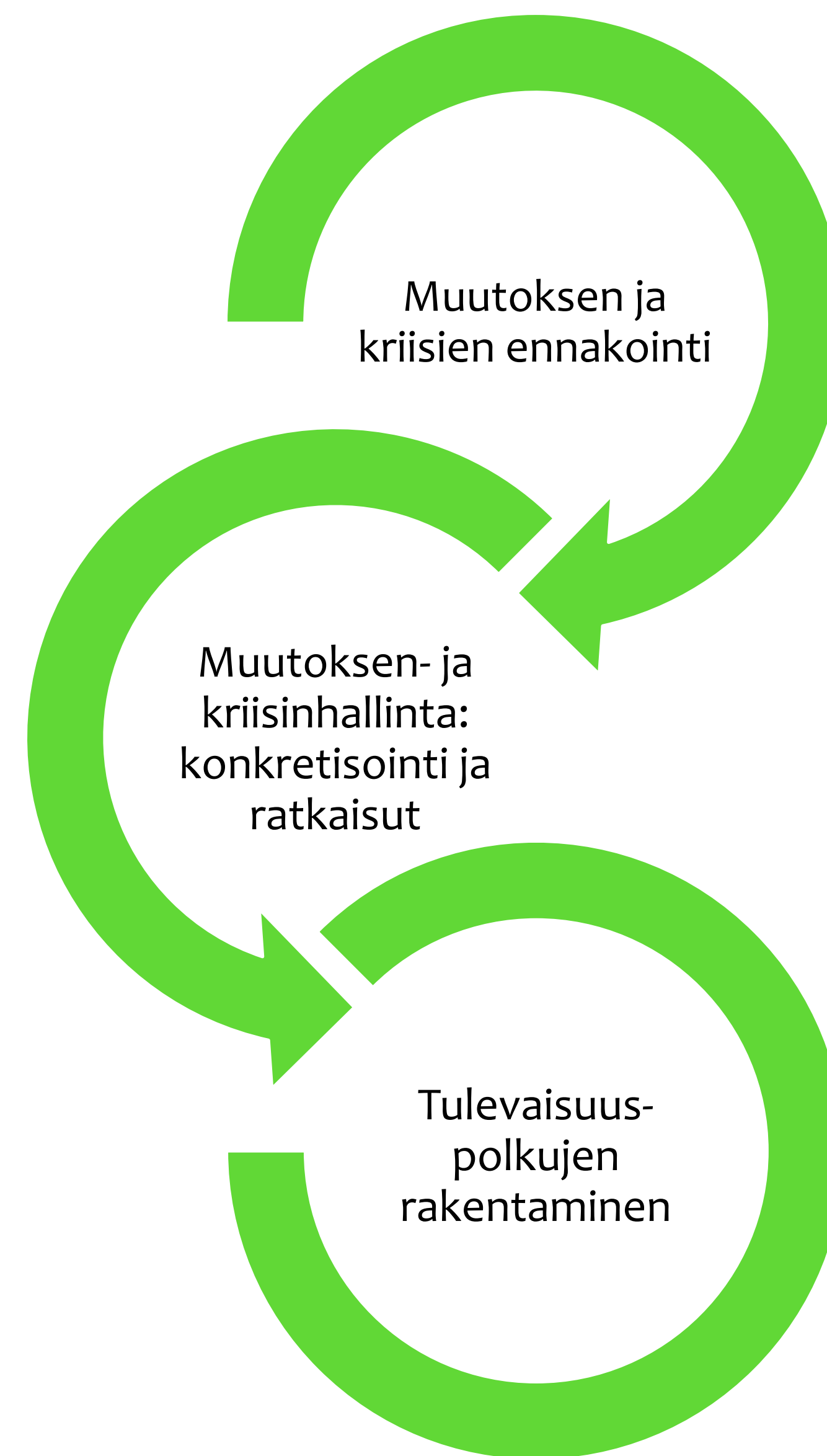
Yhteenveto etäkeskustelusta: Luova osaaminen tulevaisuuden ratkaisuissa. Toimenpiteitä?

- Taiteilijat havaitsevat ajan ilmiöitä ja tulkitsevat ne toimintansa (taiteen) kautta
- Mutta miten päästä mukaan keskusteluihin- em. suunnitteluprojektien ideointivaiheisiin?
- Kylien projektissa onnistunut käytänne kumppanuuspöydät. Lisäksi kumppanuuspöytiä on mm. verkostoissa (esim. Kauppakamari) tai politiikassa.
- Ketkä asettuvat käytettäviksi, eli tulevat mukaan ”pöytiin” ja tuottamaan keskusteluihin sisältöä? Kuka omistaa kumppanuuspöytien asiat ja vie niitä eteenpäin?
- Ehdotetaan toinen toisiamme verkostoihin ja ”pöytiin”
- Haasteena myös se, että kumppanuuspöydässä istutaan jonkun prosessin alussa. Matkan varrella ei tehdä välitsekkausta (onko suunta oikea?) eikä välttämättä lopputulosten arviointia (päästiinkö maaliin?).
- Kumppanuusmallien kehittäminen edellyttää ihmistuntemuksen kehittämistä sekä avoimuutta: muutamme, emme ole aina samanlaisia.
- Visualisointi auttaa tulevaisuuspolkujen mallintamisessa.

Teema II: Verkostot ja osaamistarpeet

Miten johdan itseäni muutoksessa?
Mitä osaamistarpeita ja annettavaa minulla on verkostoissa?

Poimintoja kyselystä: 5) Mitä haluaisit oppia kyselyn teemoihin liittyen?

- Haluaisin poisoppia monista luovuutta kahlitsevista ja ajan myötä jäykistyneistä ajattelumalleistani
- Luovan alan liiketoimintamallit, mitä myydään kun myydään konseptia...
- Erilaisen ajattelun voimaa, innovointia ryhmässä, tutkimusta
- Tulevaisuuden tutkimusta. Skenaariotyöskentelyä.
- Tarvitaan oppia työkaluja ennakointiin. Tarvitaan lisää ymmärrystä yrittäjille miten maailma toimii (kapitalismi, sopimukset yms.) ja miten kuluttajat toimivat. Ymmärtävätkö alueen yritykset todella mitä ilmastonmuutos tarkoittaa ja mitä missäkin ennustetuissa skenaarioissa voi tapahtua sekä miten vaikuttaa elämiseen ja yrittämiseen? Me emme ainakaan ymmärrä tarpeeksi.
- Uusia asioita ja tutkailla, miten arvomaailmat muuttuvat ja ratkaisevat yhä enenevässä määrin mm. kulutusvalintoja. Erityisesti nuorilla sukupolvilla tämä on jo aivan eri pohjalla kuin varttuneemalla työikäisellä väestöllä.

Yhteenveto etäkeskustelusta: Osaamisen lisääminen

- Tulevaisuuden tutkimuksen menetelmät yhteensovitetuina luoviin ja toiminnallisiin menetelmin.
- Vertaisoppiminen, vertaistukeminen – miten tehdä asioita uudella tavalla?
- Malleja verkkoneuvottelujen ja palavereiden salassapitoon, tietoturva → yleiset luottamuksellisuus säännöt pätevät etäneuvotteluissakin, lisäksi voidaan sopia erikseen olemassa olevilla salassapitosopimuksilla, jos todella tarpeen.
- IPR; mistä syntyy, minkälaisia sopimuksia tarvitaan?
- Tilastot luovan alan ostoista, lukumääristä €, yms.

Yhteenveto etäkeskustelusta: Verkostot

- Ravistellaan yhteiskuntarakenteita – miten?
- Organisaatiot eivät ota uutta ja luovaa osaamista niin helposti mukaan: miten saadaan kohtaamaan? Ongelmana, että luovan alan osaajat eivät osaa kertoa itsestään tai osaamisestaan asiakkaan näkökulmista. [kommentti: eli sisältöosaamien ok, mutta menetelmien kuvaamisen sijaan viestinnän huomio siihen, mitä ongelmaa voisimme ratkaista, tuoda lisäarvoa].
- Luovien alojen vahvuutena herättely ja tunteiden käsittely. Perinteisissä hallinto-organisaatioissa olla totuttu ottamaan vastaan tunteita ja perinteistä poikkeavia ajatusmalleja. Miten löytyisi yhteinen sävel?
- Luovien alojen toimijoiden tulisi ”kuunnella” vuorovaikutuksessa yritysten tarpeita. Mitä ne tarvitsevat. [kommentti 1: missä ja miten ”kuuleminen” tapahtuu? à esim. kun tarjotaan omia palveluita, erilaiset verkostot ja keskustelut, kyselyt... yleinen asioiden seuraaminen... kommentti 2: LV voisi julkaista omia yrityshaastatteluiden tuloksia artikkelimaisesti, eli julkaisuna somessa; liittyvät kehittämissohjelmaan]
- Yritysten tarpeet ja niihin vastaaminen: joskus yritys saattaa tunnistaa tarvitsevansa muotoilijan. Mutta millaisen? Millaista osaamista tarvitaan? ”Välittäjästä” voi olla paljon hyötyä.
- Luovien alojen osaaminen ja hyötyjen sanoittaminen tärkeää! Luovuus ei voi olla itseisarvo.
- Meneillään oleva kriisi on mahdollisuus tuoda luovan osaaminen lähestymistapoja ja hyötyjä esiin (esim. muusikot sanoittavat vaikeita asioita / tunteita). Tuodaan luovan alan esimerkkejä ja vaikuttavuutta esimerkkien kautta esiin.

Hankesparraus
Jyri Wuorisalo ja Raisa Leinonen

L
U
O
V
A

W
E
T
O
I

Hankesparraus

Tarina!

Hankesuunnitelma on rajaamisen
taitoa!

Tiivistelmä!

6T: Tavoitteellisen toiminnan lähtökohdat

Tausta

- mihin toiminta perustuu, mitä osataan

Tarve

- mihin tarpeeseen toiminnalla haetaan ratkaisua

Tavoitteet

- mitkä ovat tavoitteet, millainen on se uusi tapa toimia, jotta tarve tyydyttyy

Toimenpiteet

- miten tavoitteet toteutetaan, konkreettinen työlista

Tulokset

- mikä on toimenpiteiden tuloksena ja miten tulos otetaan käyttöön

Toimijat

- ketkä homman hoitavat

Hakemus

Hyvä idea – miksi kannattaa rahoittaa, mitä uutta saadaan aikaan?

Uutuusarvo: mitä uutta tietoa, osaamista tai tuotteita saadaan aikaan? Mitä muutosta halutaan?

Toteutus on uskottava: osallistujat pystyvät tekemään sen minkä lupaavat ja työsuunnitelmalla päästään asetettuihin tavoitteisiin: tavoitteet ja toimenpiteet.

Työpaketit on hyvä tapa jäsentää toimenpiteet.

Osaaminen: tunnista mitä ei osaa eli mitä apua tarvitaan.

Verkostot: mitä antaa muille ja mitä haluaa muilta.

Hankkeen tuloksista on selkeää hyötyä ja tunnistetaan kuka tuloksia hyödyntää.

Miten hakija investoi hankkeeseen (omarahoitus)?

Lue huolella hakuilmoitus, ja lue se vielä uudelleen. Ilmoituksesta tulisi selvittää, mitä rahoittaja haluaa ja mihin voidaan hakea rahoitusta. Varmista, mikäli joku kohta jää epäselväksi.

Kiitos osallistumisesta !

**L
U
O
V
A** **VA
ET
O
I**